

Protocol dalla radunonza communal dils 26 da november 2021 allas 20.15 uras en casa da scola a Breil-vitg

Perstgisas: Maurus Tomaschett, Richard Caduff

Presenza: 40 persunas

Tractandas:

1. Beinvegni ed approbaziun dil protocol dils 10 da settember 2021
2. Preventiv e quen d'investiziun 2022
3. Pei da taglia 2022
4. Informaziun: revisiun leschas d'aua e deflussiun
5. Varia

Beinvegni ed avertura

Il president communal, Clau Schlosser, fa a tuts presents in cordial beinvegni, alla radunonza communal. La situaziun da corona ei aunca adina buca buna ed aschia stuein vinavon tener distanza e purtar mascras.

Il president communal resumescha las lavurs principalas dil davos onn e tgei che ha fatschentau la suprastonza il pli fetg. El engrazia als colegas da suprastonza per il sustegn sco era allas conlvrerars ed als conlvrers da vischnaunca per lur lavur prestada el davos onn.

Sco dumbravuschs vegnan Erna Cathomas e Werner Vincenz nominai ed elegi unanim.

La gliesta da tractandas, ch'ei stada publicada els davos fegls ufficials, vegn suttamessa alla discussiun. Da tala vegn buca fatg diever e per consequenza vegn la gliesta declarada ligionta per la radunonza communal da questa sera.

1. Approbaziun dil protocol dils 10 da settember 2021

Il protocol ei staus exponius sin canzlia communal sco era sin la pagina d'internet dalla vischnaunca. Dalla discussiun vegn fatg negin diever. Il protocol dalla davosa radunonza communal vegn per consequenza approbaus unanim.

2. Preventiv e quen d'investiziun 2022

Il preventiv siara suenter expensas da frs. 13'803'450 ed entradas da frs. 14'183'388 cun in surpli entradas ell'altezia da frs. 379'938. Quei preventiv ei vegnius tschentaus si tenor las cefras dil quen 2020 ed il preventiv 2021. Il quen d'investiziun preveda expensas da frs. 4'800'000 ed entradas da frs. 602'000. Las investiziuns netto muntan per consequenza a frs. 4'198'000.

Il president communal repassa il preventiv dil quen current sco era il quen d'investiziun e dat sclariments necessaris tier tut las posiziuns. Dalla discussiun vegn buca fatg diever. Ils presents approbeschan il preventiv sco era il quen d'investiziun 2022 cun tscherna unanima e senza resalvas.

Suenter l'approbaziun presenta il president aunc il plan d'investiziuns per ils proxims quater onns. Quei plan ei in instrument da lavur per la suprastonza ed aschia semida quel ualti spert. La radunonza pren per enconuschientscha dil plan d'investiziuns per ils proxims quater onns.

3. Pei da taglia 2022

Mintg'onn han il cussegl da vischnaunca sco era la radunonza communal la pusseivladad da fixar il pei da taglia sin entradas sco era il pei da taglia sin schischom.

Cun la fusiun ei il pei da taglia dalla vischnaunca da Breil vegnius fixaus sin 100% dalla taglia cantunala. La suprastanza fa quater onns suenter la fusiun la proposta da reducir il pei da taglia per 10% sin 90%.

Ils buns quens dils davos onns, han intimau la suprastanza da far ina proposta per ina reducziun dil pei da taglia per 10% sin 90%. Quella reducziun munta en summa ina reducziun dallas entradas da ca.frs. 300'000.00 ad onn. Quella summa ei tenor la suprastanza sco era digl uffeci da vischnauncas supportabla per nosa vischnaunca senza stuer spargnar pli fetg tier las investiziuns previdas.

La suprastanza sco era il cussegl da vischnaunca fan la proposta da reducir il pei da taglia per 10% sin 90%.

La taglia sin schischom sto tenor lescha da taglia era vegnir fixada mintg'onn da niev. Quella importa denter 1.5 entochen 2.0 promils. La suprastanza sco era il cussegl fan la proposta da restar sco tochen dacheu sin sin 1.7 promils.

La damonda vegn suttamessa alla discussiun. Cunquei ch'ei vegn buca fatg diever dalla discussiun vegn passau tier la votaziun. Cun tscharna unanima decida la radunonza communal da reducir il pei da taglia ordinari sin 90% dalla taglia cantunala sempla e da restar sin 1.7 promils tier la taglia sin schischom.

4. Informaziun: revisiun leschas d'aua e deflussiun

Il cussegl da vischnaunca ha en sia seduta dils 26 da fevrer 2019 approbau las novas leschas dil providiment d'aua e la dismissa d'aua. Quellas leschas ein entrai naven digl 1 da schaner 2019 en vigur. Ils emprems quens tenor la nova lescha ein vegni tschentai ils 3 da fevrer 2020.

Sin fundament da quels quens ha ei dau siat recuors. Quels recuors ein vegni tractai dalla suprastanza ensemen cun nies giurist. Dus recurents han tratg vinavon la decisiun dalla suprastanza avon dertgira. La decisiun dalla dertgira ei vegnida comunicada ils 13 da settember 2021. La dertgira dat raschun alla vischnaunca e visescha giu ils dus recuors. Aschia ein ils quens tschentai naven dil 2019 valeivels e la midada dil sistem cun la taxa fundamentala tenor la GVG ei valeivla.

Suenter haver consultau il surveglader da prezzis (Preisüberwacher), il qual nus havessan tenor la dertgira buca stuiu conusltar, cunquei ch'ei settracta dad ina nova lescha, ha la suprastanza decidu da far ina revisiun dil fegl da tarifas dallas leschas.

En la seduta dils 24 da zercladur 2020 ha il cussegl da vischnaunca approbau quella revisiun dil fegl da tarifas e quei naven digl 1 da schaner 2020.

Cun scriver dils 13 da fenadur 2020 ei vegniu inoltrau in referendum encunter la decisiun dil cussegl da vischnaunca. Ina proposta concreta han ils iniziants denton buca fatg. Tenor constituiun communal ei la suprastanza stada obligada da presentar la fatschenta enteifer 40 dis ad ina radunonza communal.

Ils 20 d'uost 2020 ha la radunonza communal giu liug. A quella radunonza ei il referendum vegnius refusaus. Denton ei vegniu approbau ina moziun da Sep Cathomas che secloma sco suonda :

« Intradar ina grupp da lavur cun representanza dalla politica e dalla populaziun per elavurar ora ina nova proposta per la lescha cun sias tarifas. La suprastanza sto presentar in rapport ed ina proposta a caschun dalla proxima radunonza communal ».

La suprastanza ha en sia seduta dils 7 da settember 2020 priu avon l'elecziun da quella cumissiun che secumpona dallas suandontas persunas:

- Clau Schlosser e Heini Hunger, representants dalla suprastanza communal
- Corsin Albin e Meinrad Schmed, representants dil cussegl da vischnaunca
- Sep Cathomas, Erwin Caduff e Adelrich Berther, representants dalla populaziun

La situaziun da corona ha fatg ualti grev d'organisar seduttas comunablas. Igl october e november 2020 havein tuttina anflau dus termins per far sedutas comunablas cun setener vid las restricziuns da corona. Igl ei denton semussau ch'ils meinis dils commembers dalla cumissiun van en differentas direcziuns ed aschia ei ina soluziun a cuorta vesta stada fetg greva.

Suenter quellas sedutas ei vegniu fatg differentas quintaziuns dalla vischnaunca sco era d'entgins commembers dalla cumissiun. Cheu ei da menziunar ch'entgins commembers dalla cumissiun han fatg ina gronda lavur cun far gliestas, cumparegliaziuns, statisticas etc.

Las quintaziuns d'entgins commembers dalla cumissiun prevedan denton da puspei midar il sistem da quintaziun dalla taxa fundamentala cun introduziur ina taxa pauschala per habitaziun sper la taxa fundamentala tenor l'assicuranza GVG. Sper las taxas fundamentalas vegness lu aunc la taxa da diever che vegn buca messa en damonda.

El decuors digl unviern havein muort Corona buca organisau sedutas dalla cumissiun. Duront quei temps havein analisau las differentas statisticas e las quintaziuns dils commembers dalla cumissiun.

La primavera 2021 havein fatg ina seduta communal cun la suprastanza communal per anflar ina schligiaziun. Mo era quella seduta ha buca purtau quei che havein spetgau. Suenter quella seduta ein ils commembers dalla cumissiun sedeclarai prompts sa segidar cun l'administraziun da far ina nova quintaziun cun las indicaziuns dalla GVG sur l'entira vischnaunca per igl onn 2020.

La nova quintaziun dalla cumissiun ha denton mussau nuot niev. Ei dat vinavon da quels che pagan dapli e da quels che pagan pli pauc. Quei ei schon stau il cass tier la quintaziun dalla vischnaunca cun pli paucas casadas.

Per vegnir in pass vinavon en quella dispetta havein organisau ina seduta dalla cumissiun ensemen cun in representant digl uffeci da vischnauncas sco era nies giurist che ha tractau ils recuors. Quella seduta ha giu liug ils 17 d'uost 2021.

Il representant digl uffeci da vischnauncas ha tschentau si ina cumparegliaziun dallas taxas en las differentas vischnauncas Grischunas:

Cumparegliaziun taxas aua e deflussiun

Vischnaunca	Taxas aua schubras		dumbrader	Taxas aua tschuffa		
	taxa fund.	taxa diever		taxa fund.	taxa diever	
Breil	0.20‰	<i>per m3</i> frs. 0.50	frs. 20.00	0.30‰	<i>per m3</i> frs. 0.90	dumbrader cumprau
Lumnezia	0.26‰	frs. 0.40	frs. 25.00	0.30‰	frs. 0.50	
Sumvitg	0.45‰	frs. 0.50	frs. 25.00	0.55‰	frs. 0.90	
Illanz/Glion	0.30‰	frs. 0.90	frs. 450.00	0.35‰	frs. 0.90	
Schluein	0.225‰	frs. 0.70	frs. 20.00	0.15‰	frs. 0.60	
Surses	0.22‰	frs. 0.75	frs. 25.00	0.21‰	frs. 0.70	
Scuol	0.25‰	frs. 0.75	frs. 25.00	0.42‰	frs. 0.70	
Tusaun	min. frs. 25.00	frs. 2.80		min. frs. 25.00	frs. 2.00	

Tenor quella cumparegliaziun ei veseivel, che las taxas dalla vischnaunca da Breil ein cumparegliablas cun tschellas vischnauncas ed insuma buca memia aultas.

Vinavon ei vegniu informau con impurtont ch'ei seigi da saver cumparegliar las taxas dallas differentas vischnauncas. Quei seigi cun in niev sistem cun duas taxas fundamentalas buca pli pusseivel. Cunquei che la gronda part dallas vischnauncas Grischunas han fatg lur leschas sin fundament dil reglament da muster dil cantun Grischun sto schon vegnir sedumandau, daco che quei sistem duess vegnir mess en damonda. Buca d'emblidar ei la lavur administrativa che vegness cun quella midada.

Il giurist menziuna ch'ei seigi pli grev d'argumentar dalla vart giuridica taxas pauschalas erruidas sin habitaziuns che han negina basa legala, che da prender la summa d'assicuranza dalla GVG. Quella cefra-clav (Kennzahl) seigi etablida en igl entir Grischun, vinavon seigi quei ina cefra uffiziala e vegni adina puspei acceptada en las decisiuns da dertgira. In niev sistem cun novas quintaziuns da taxas fundamentalas, che han negina basa legala, fuss per la vischnaunca fetg problematica. La vischnaunca mass en ina gronda resca ch'ei detti puspei recuors.

Ils commembers dalla cumissiun (representants dalla populaziun) declaran ch'els hagian vuliu far enzatgei meglier per la populaziun. Mo suenter l'intensiva discussiun cun l'argumentaziun giuridica ein els tuttina sedecarai prompts da perseguitar la varianta dalla suprastanza cun mo ina taxa fundamentala tenor la summa d'assicuranza GVG. Per tuttina saver reduzir empau las taxas ha la vischnaunca fatg ina nova quintaziun.

La nova quintaziun dalla vischnaunca preveda ina reducziun dalla taxa fundamentala da 0.05‰ (promils). Quella reducziun fa ora en summa frs. 50'600.00 pli paucas entradas tier l'aua schubra e frs. 50'600.00 tier l'aua tschuffa. Cun quella reducziun profiteschan tuts dad ina reducziun dallas taxas. La taxa da diever resta sco tochen dacheu. (frs. 0.50/m³ aua schubra e frs. 0.90/m³ aua tschuffa)

Quella reducziun dallas taxas fundamentalas ein tenor la suprastanza communal ed igl uffeci da vischnauncas responsablas cunquei che las finanziaziuns specialas sin aua schubra e canalisaziun vesevan ora la fin digl onn 2020 sco suonda:

Provediment d'aua
Canalisaziun e serenera

frs. 2'670'898.41
frs. 2'343'034.86

Quella adattaziun dallas tarifas ei garantida per ils proxims 5 -10 onns. Quei vul di ch'ei dat segir neginas adattaziuns dallas tarifas durant quei temps.

Las investiziuns previdas el provediment d'aua tochen igl onn 2026 muntan tenor il GWP dalla vischnaunca da Breil total frs. 6'000'000.00. Quei plan ei vegnius approbaus entras il Cantun sco era dalla Confederaziun igl uost 2021. Per realisar quellas lavurs sto mintgamai vegnir tschentau ensemen in project cun la lubientscha da baghegiar. Las lavurs vegnan fatgas en etappas.

Las investiziuns previdas tier la dismessa d'aua tschuffa ein tenor il plan da finanzas tochen il 2026 total frs. 3'000'000.00. La gronda part da quellas investiziuns ei la sanaziun dalla ASA Sablun Rueun. Sper l'ASA Sablun ei aunc ina pendenza dil GEP Vuorz che sto vegnir fatga proximamein.

La davosa seduta cun la cumissiun ha giu liug ils 26 d'october 2021. En quella seduta ei aunc inagada vegniu discussiunau vi e neu sur dallas variantas da quintar giu. Ei vegn era giavischau che las tarifas vegnan fixai mintgamai dil cussegl sin proposta dalla suprastanza e buca mo dalla suprastanza entras ina ordinaziun. Aschia duvrass ei era negina ordinaziun. Suenter liunga ed intensiva discussiun ei vegniu votau giu sur dalla nova varianta dalla suprastanza. La cumissiun approbescha la varianta dalla suprastanza cun 5 encunter 2 vuschs. Las duas vuschs encunter fissan per introduzir sper la taxa fundamentala reduzida aunc ina taxa pauschala per habitaziun. Ina pauschala per habitaziun ei denton fetg dispitteivla ord vesta dalla suprastanza sco er da nies giurist. Cun quella approvaziun presenta la suprastanza al cussegl da vischnaunca 2021 la suandonta proposta.

Sin fundament dallas numerusas sedutas ed evaluaziuns da tabellas e statistcas, e suenter haver consultau la decisiun dalla dertgira administrativa ha la suprastanza fatg la proposta da buca midar il sistem da quintar giu e da reduzir la taxa fundamentala per 0.05%o sin l'aua e 0.05%o sin la deflussiun. Quella reducziun vegn dabien a tut ils consuments d'aua. Cun quella reducziun sereduzeschan denton las entradas d'aua per frs. 50'600.00 e las entradas dalla deflussiun era per frs. 50'600.00. Las taxas da diever restan sco tochen dacheu (frs. 0.50/m3 aua schubra e frs. 0.90/m3 aua tschuffa)

La revisiun dallas leschas d'aua e deflussiun vegn fatga sco suonda:

<u>Lescha provediment d'aua:</u>	niev	art. 38 art. 24 adattaziun
<u>Fegl da tarifas:</u>	niev niev	3. classa d'objects 0.15%o promils La taxa da basa annuala vegn fixada sin fundament dalla valeta nova tenor schazetg indexau: Variescha igl index dall'assicuranza d'edifezis buca pli fetg che 3% vegn fatg negina adattaziun dalla valeta nova. La valeta vegn en mintga cass adattada mintga 10 onns ed indexada da niev.
<u>Lescha dismessa dall'aua</u>	niev	art. 39 art. 25 adattaziun
<u>Fegl da tarifas</u>	niev	3. classa d'objects 0.25%o promils

niev La taxa da basa annuala vegn fixada sin fundament dalla valeta nova tenor schazetg indexau: Variescha igl index dall'assicuranza d'edifezis buca pli fetg che 3% vegn fatg negina adattaziun dalla valeta nova. La valeta vegn en mintga cass adattada mintga 10 onns ed indexada da niev.

Suenter haver sclariu giu giuridicamein, ei il cussegl staus legitimaus d'approbar la revisiun dallas leschas. A caschun dalla radunonza communal dil 26 da november 2021 vegn sulettamein informau giudlunder.

La suprastanza communal ha fatg sin fundament dallas quintaziuns e la decisiun dalla cumissiun la proposta al cussegl d'approbar la revisiun dallas leschas d'aua e dalla dismessa sco presentau naven digl 1 da schaner 2022.

Il cussegl ha approbau la revisiun dallas leschas d'aua e deflussiun cun tscharna unanima.

Ils commembers dalla cumissiun Erwin Caduff e Sep Cathomas informeschan medemamein sur dalla lavur intensiva dalla cumissiun. Sco Sep Cathomas sa informar ha la cumissiun elegiu la megliera varianta pusseivla per la populaziun. Clau Schlosser engrazia aunc inagada alla cumissiun per la gronda lavur prestada en favur dalla vischnaunca.

5. Varia

Clau Schlosser informescha la radunonza sur dil suandont:

Quei ei stau la davosa radunonza communal el 2021 ed era la davosa radunonza communal per Pius Monn sco genau. Pius Monn ei sedecidiu suenter 9 ½ onns da buca pli star a disposiziun sco genau. Clau Schlosser engrazia ad el per la buna collaboraziun e la buna lavur prestada en favur dalla vischnaunca. Sco pign engraziament vegn surdau in present. Medemamein engrazia Clau Schlosser als cussegliers da vischnaunca sco era als commembers dalla cumissiun da quen e gestiun che han demissionau sin la fin digl onn, per lur lavur prestada.

Ils vischins ein buca cuntents cun la situaziun ch'ei ha aunc adina buca dau ina decisiun en connec cun la via da colligiaziun denter Vuorz e Breil. Avon varga in onn havein votau giu sur dalla revisiun parziala dil plan da zonas. Entochen oz havein aunc adina buca survegniu rispota dalla Regenza en caussa. La via ei ina cumpart dil contract da fusiun ed ei tenor la suprastanza sco era dils vischins fetg necessaria per la convivenza e la collaboraziun denter ils vischinadis. Ei vegn pretendiu che la suprastanza fetschi squetsch tier il cantun. La resoluziun vegn votada giu cun 35:0 vuschs. Aschia ha la suprastanza l'incumbensa da prender si contact cun ils responsabels dil cantun.

Clau Schlosser engrazia per la presenza, la participaziun e la confidanza. El siara la radunonza allas 21:50 uras e giavischa a tuts in bi temps d'advent ed bien retourn a casa.

Breil, 29 da november 2021

Il president

Clau Schlosser

Igl actuar

Curdin Cadonau